

ЗАКЛУЧОЦИ ДОНЕСЕНИ ОД ГРАЃАНСКИТЕ ОДДЕЛИ НА АПЕЛАЦИОНИТЕ СУДОВИ БИТОЛА, СКОПЈЕ, ШТИП

1 Дали следува надомест на нематеријална штета за претрпен душевен бол поради нагрденост, ако нагрденоста е од времен карактер?

Заклучок

Следува надомест на нематеријална штета за претрпен душевен бол заради нагрденост, ако нагрденоста е од времен карактер.

2 Дали спаѓа во судска надлежност поништување на дел од одредбите од Правилникот за организација и систематизација на ДОО затоа што тие одредби не се усогласени со одредбите од гранковиот Колективен договор?

Заклучок

Не е во судска надлежност поништување на дел од одредбите од Правилникот за организација и систематизација на ДОО затоа што тие одредби не се усогласени со одредбите од гранковиот Колективен договор.

(Заклучоци донесени на заедничка средба на Граѓанските оддели на трите Апелациони судови одржана во Штип на 3.03.2006г.)

1. Дали одлуката за престанок на работниот однос од деловни причини е законита доколку работодавачот не го почитувал рокот од чл.95 ст. 1 од Законот за работните односи (Службен весник на РМ бр.62/05)

Заклучок

Непочитувањето на законскиот рок од чл.95 ст. 1 од Законот за работните односи, (Службен весник на РМ бр. 62/05) за известување на репрезентативниот синдикат од страна на работодавачот, а во врска со неговата намера за престанок на работниот однос на поголем број работници и неговото еднострано скратување ја прави незаконита одлуката за престанок на работниот однос на работникот.

Ова не се однесува на случаите кога иако работодавецот го скратил овој рок, а синдикатот бил известен во смисла на чл.95 ст.1 од Законот за работните односи, па во тој скратен рок сепак било дадено мислење и било извршено советување за можните начини за спречување и ограничување на бројот на отказите и можните мерки за спречување и ублажување на штетните последици.

2. Дали имаат субјективитет правните лица запишани во судскиот регистар, а кои не се усогласени согласно чл.613 од Законот за трговските друштва и не се бришени од судскиот регистар.

Заклучок

Правните лица запишани во судскиот регистар, кои не се усогласени согласно чл.613 од Законот за трговските друштва, и не се бришани од судскиот регистар имаат правен субјективитет.

(Заклучоци донесени на заедничка средба на Граѓанските оддели на трите Апелациони судови во Битола на 22.06.2007г.)

1. Колку пати треба да се плати такса на поднесена жалба кога странките поднесуваат жалба повеќе пати во текот на постапката, односно дали иако пресудата е повеќе пати укината треба да се плати такса за секоја жалба.

Заклучок

Имајќи предвид дека Таксената тарифа утврдена во Законот за судски такси во тарифен број 3, точка 9 од забелешката уредува дека „таксата за укината одлука се засметува во таксата за новата одлука, односно порамнување“, јасно произлегува интенцијата на законодавецот да исклучиво такса за одлука да се плаќа еднаш без оглед на бројот на укинувањето на одлуката. Оттука, со самиот факт дека конкретна одредба за плаќање на такса за жалба во случај кога одлуката неколку пати се укинува, законодавецот нема инкорпорирано во Законот за судски такси произлегува дека такса за жалба се плаќа без разлика колку пати одлуката е укинувана, односно за секоја поднесена жалба мора да биде платена и судска такса.

2. Дали спаѓа во судска надлежност утврдување на право на работник за осигурување со зголемено траење?

Заклучок

Тужбеното барање на работникот против работодавецот со кое бара да му се утврди осигурување со зголемено траење (бенифициран стаж) спаѓа во судска надлежност. Доколку тужбеното барање на работникот е усмерено кон Фондот за ПИОМ, за истото се одлучува во управна постапка.

3. Откажување на договор за вработување поради деловни причини.

Заклучок

Работодавецот пред започнување на постапката за откажување на договорот за вработување поради деловни причини мора во некој акт да има определено критериуми и мерила, како и да ги примени истите, за да на тој начин го утврди приоритетот за задржување на работно место, односно утврди на кои работници треба да им престане работниот однос.

4. Дали во случај кога согласно чл.78 од ЗРО, работодавецот го откажува договорот за вработување и на работникот истовремено му предлага склучување нов договор за вработување, мора претходно или истовремено соновиот изменет договор да донесе одлука за откажување на првиот договор за вработување.

Заклучок

Кога работодавецот го откажува договорот за вработување, согласно чл.78 ст.1 од ЗРО во истата одлука треба да биде содржана одлуката за откажување на претходниот договор за вработување со конкретните причини зошто истото е сторено и треба да е содржан новиот изменет договор за вработување. На работникот не може да му се ускрати правото да бара примарна и судска заштита против одлуката за откажување на договорот за вработување и причините наведени во истото.

5. Ако тужениот како работодавец не обезбедил средства за исплата на надоместоци по основ на регрес за исхрана и регрес при користење на годишен одмор заради искажани негативни резултати во работењето, по тужбите на работниците кои завеле конкретни спорови, дали судот треба да се впушти во утврдување факти дека финансиската состојба кај работодавецот навистина била таква да не можело да се исплатат овие средства.

Заклучок

По тужбите на работниците за неисплатен надомест на исхрана и неисплатен регрес за годишен одмор судот треба да се впушти во испитување на финансиската состојба на работодавецот, односно да испита дали лошата економска финансиска состојба и покажаните загуби со завршната сметка се причина поради која работодавецот не им ги исплатил тие надоместоци.

(Заклучоци од заедничка средба на Граѓанските оддели на трите Апелациони судови одржана во Скопје на 2.03.2007г.)

1. Кој е надлежен за спроведување на привремените мерки изречени согласно одредбите на Законот за обезбедување на побарувањата?

Заклучок

Се додека ЗИ не претрпи измени, надлежни за извршување на привремените мерки донесени согласно одредбите на Законот за обезбедување на побарувањата, се судовите.

2. Во кои рокови може да се бара извршување согласно ЗИ, заради наплата на паричните казни и трошоци изречени во прекршочна постапка?

Заклучок

Во постапката за извршување која се спроведува согласно одредбите на Законот за извршување, а заради наплата на парични казни и трошоци изречени во прекршочна постапка, рокот за застареност на извршување на изречената прекршочна санкција се смета согласно чл.43 од Законот за прекршоци (Службен Весник на РМ бр.62/2006), а по однос на извршување за наплата на трошоците – пашал, се смета согласно чл.368 од Законот за облигационите односи (Службен весник на РМ бр.18/2001).

3. Дали извршителот може во судски депозит да ги депонира наплатените парични средства, во ситуација кога не е во можност во рокот предвиден со ЗИ да му ги предаде на доверителот?

Заклучок

Судски депозит може да се прими само ако се исполнети условите од чл.295 од ЗВП.

4. Дали се работи за пресудена работа ако Претседателот на судот по поднесен приговор донел решение со кое налогот за извршување против едниот од солидарните должници го укинал, а извршувањето спрема другиот солидарен должник е неуспешно бидејќи за него е отворена стечајна постапка и постапката е запрена, па против солидарниот должник за кој налогот за извршување бил укинат, повторно е издаден налог за извршување?

Заклучок

Во постапка за извршување кај извршител нема пресудена работа.

(Заклучоци донесени од Граѓанските оддели на Апелационите судови Битола, Скопје, Штип и Гостивар на одржана средба во Битола на 21.11.2008г.)

1. Како ќе се пресмета висината и основицата за утврдување на надомест за исхрана за време на работа, доколку се исплатува во паричен износ отпремнина и јубилејна награда и други надоместоци, како права предвидени со закон, иако висината и основицата не е утврдена со Законот за работните односи за периодот од 6.02.2006г. до донесување на Општиот колективен договор за стопанството на РМ (23.06.2006г.).

Заклучок

Пресметувањето на висината и основицата за утврдување на надомест за исхрана за време на работа, доколку се исплатува во паричен износ отпремина и јубилејна награда и други надоместоци, како права предвидени со закон, иако висината и основицата не е утврдена со Законот за работните односи за периодот од 6.02.2006г. до донесување на Општиот колективен договор за стопанството на РМ (23.06.2006г.) се врши на износ од најмалку 20%.

2. Примена на чл.19 од Законот за изменување и дополнување на законот за парничната постапка (Сл весник на РМ број 110/08, а во однос кога постапката започнува, дали со поднесување на тужбата од страна на тужителот, или со доставување на тужбата на одговор на тужениот.

Заклучок

Се прифаќа мислењето на Граѓанскиот оддел на Апелационен суд Скопје, во смисла на тоа дека парницата започнува со доставување на тужбата на одговор на тужениот.

3. Дали плаќањето на дел од долгот после настапувањето на застареноста на обврската може да се смета за признавање на долг и дали таквата уплата може да предизвика прекин на застарувањето врз основа на чл.376 став 1 и 2 од ЗОО.

Заклучок

Прекин на застареност може да настапи само за време додека тече застареност, а после тоа може да настане само признавање на застарена обврска. Плаќањето на

дел од долгот после настапувањето на застареноста на обврската, не претставува прекин на застареност.

4. Дали спаѓа во судска надлежност постапувањето по предлогот на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи за определување на привремена мерка забрана на располагање со имот со кој се бара на должникот (физичко лице) да му се забрани располагање со сметки и недвижниот имот(негова сопственост) и оваа мерка да трае се до целосна наплата на даночниот долг, а привремената мерка се однесува за обезбедување на парично побарување – неплатен данок, по основ на непријавени и неоданочени приходи.

Заклучок

Постапувањето по предлогот на Министерството за финансии – Управа за јавни приходи за определување на привремена мерка забрана на располагање со имот со кој се бара на должникот (физичко лице) да му се забрани располагање со сметки и недвижниот имот (негова сопственост) и оваа мерка да трае се до целосна наплата на даночниот долг, а привремената мерка се однесува за обезбедување на парично побарување – неплатен данок по основ на непријавени и неоданочени приходи, не е во судска надлежност, освен за лицата кои потпаѓаат на чл.37 од Законот за спречување на корупцијата (Сл.весник број 83 од 2004г.).

(Заклучоци на Граѓанските оддели на четирите Апелациони судови донесени на средбата одржана во Гостивар на 24.04.2009г.)

1. Дали лицето на кое со дејствие на извршител му е нанесена штета има право на нејзино надоместување ако против дејствието на извршителот претходно не е поднело приговор за отстранување на неправилности при извршувањето до Претседателот на надлежниот Основен суд?

Заклучок

Независно дали странките или учесниците при спроведување на извршување кај надлежен извршител поднеле или не приговор за отстранување на неправилности на извршувањето согласно чл.77 од ЗИ имаат право со тужба во спор за надомест на штета да ги остваруваат своите права према извршителот доколку со неговото незаконито постапување им била причинета штета, а согласно условите за одговорност за штета од ЗОО. Неподнесувањето на приговор по чл.77 од ЗИ не е пречка за поднесување на тужба за надомест на штета против извршителот.

2. Дали против решението на судот со кое е одбиен приговорот на наследникот, поднесен против решение на нотарот, како повереник на судот во оставинска постапка не е дозволена жалба?

Заклучок

Жалбата против решението на вонпроцесниот суд со кој е одбиен приговорот на некој од учесниците во оставинската постапка против решението на нотарот како повереник на судот е недозволена и како таква треба да биде отфрлена тргнувајќи од фактот што законската одредба од чл.128 ст.4 дава можност за поднесување на жалба само против решението на судот со кое решението на нотарот во целост или

делумно е укинато, бидејќи вонпроцесниот суд во таква состојба одлучува за спорниот дел односно за спорното прашање, па таквата негова одлука се јавува како првостепена одлука и по однос на истата може да одлучува Апелациониот суд како второстепен суд.

3. На кој начин се пресметуваат трошоците во постапката за делба на заеднички предмет или имот, кои трошоци влегуваат во таквата пресметка и што се смета воопшто за трошоци во оваа постапка.

Заклучок

Секој од учесниците ги сноси своите трошоци што ги имал во врска со овластувањето на свои полномошници и судските такси за неговите правни лекови а трошоците кои биле потребни за поведување на постапката како што се за состав на предлог со кој се поведува постапката за судски такси за предлогот трошоци за вешто лице и увид на лице место да се поделат на сите учесници сразмерно на големината на нивните делови врз заедничкиот предмет или имот.

4. Прашања во врска со дилемите околу примената на чл.363 или чл.367 ст.1 т.2 од ЗОО по однос на побарувањата на кабелските оператори?

Заклучок

Рокот за застареност на побарувањата на кабелските оператори треба да биде 1 година, согласно чл.367 од ЗОО.

5. Дали е законита одлуката на работодавачот со која разрешување од должноста директор го распоредува работникот на работното место зак ое засновал работен однос со понизок степен на образование што го стекнал работникот за времетраење на работниот однос?

Заклучок

Работникот кој е избран или именуван на државна или јавна функција, утврдена со Закон, а чие вршење бара привремено да престане да работи кај работодавачот, му мирува работниот однос за време на вршење на функцијата и има право во рок од 15 дена по престанувањето на функцијата што ја вршел, да се врати на работа кај работодавачот за вршење на работи кои одговараат на неговиот степен на стручна подготовка.

6. Примена на одредбата од чл.87 ст.6 од Законот за стечај во случај кога доверител со право на одвоено намирување – разлачен доверител ќе поднесе пријава по истекот на рокот од 15 дена од објавувањето на огласот за отворање на стечајна постапка.

Заклучок

Кога доверител со право на одвоено намирување – разлачен доверител ќе поднесе пријава по истекот на рокот од 15 дена од објавувањето на огласот за отворање на стечајна постапка, не може да трпи последици во смисла на губење на разлачното право, без оглед на пропуштањето на рокот.

(Заклучоци од одржаната средба на Граѓанските оддели на четирите Апелациони судови одржана во Скопје на 4.06.2010г.)

1. Во која висина треба да се надоместуваат трошоците на странката која имала свој полномошник – адвокат во постапката а кои се однесуваат за превоз дали се тоа трошоците во висина на патен билет за превозното средство што го користел адвокатот или за употреба сопствено возило каде надоместокот изнесува 30% од цената на најскапиот бензин за секој изминат километар?

Заклучок

Трошоците на странката која имала свој полномошник – адвокат во постапката, а кој се однесуваат за превоз ќе се надоместуваат согласно чл.149 ст.2 од ЗПП и тарифата за награда и надоместок на трошоците за работа на адвокатите за секој поединечен случај врз основана приложените докази – сметкопотврда за наточено гориво со регистарски број од возилото, фискална сметка во оригинал, потврда од патарина или патен налог со тоа што ако полномошникот дошол истиот ден за повеќе предмети да му се досуди надоместок само за еден превоз и во еден предмет со оригинал докази. Доколку патувал со автобуски превоз тоа треба да се докаже со патен билет во отсуство на докази за користено превозно средство нема да се досудат трошоци за превоз.

2. Дали секој случај кога Европскиот суд за човекови права ќе утврди повреда на некое човеково право или на основни слободи предвидени во Европската конвенција за заштита на основните човекови права и слободи треба да се дозволи повторување на постапката во смисла на чл.400 од ЗПП?

Заклучок

Кога Европскиот суд за човекови права ќе утврди повреда на некое право или на основните слободи предвидени во Европската конвенција за заштита на основните човекови права и слободи и странката во рок од чл.400 од ЗПП поднесе барање повторување на постапката судот е должен да постапува по таквото барање и во зависност од причините поради кои се бара повторување на постапката ќе одлучи дали ќе дозволи повторување. Одлуката на Европскиот суд за човекови права со која е утврдена повреда на човековите права не значи дека секогаш треба да се дозволи повторување на постапката.(како на пример кога потврдата се состоела во судење во неразумен рок).

3. Дали на работникот во смисла на чл.113 од ЗРО му следуваат трошоци поврзани со работата – за одвоен живот само во случаи ако тој трошокот е причинет од работодавачот или пак во случај ако е предизвикан од работникот поради негови лични причини?

Заклучок

Согласно чл.113 ст.1 т.6 од ЗРО на работникот му следуваат трошоци поврзани со работата – за одвоен живот само во случај ако тој трошок е причинет од работодавецот, а не и од причини на работникот.

4. Дали при состојба кога првостепената пресуда е потврдена со пресуда на првостепениот суд, а покасно по изјавена ревизија со решение на Врховниот суд на РМ се укинати двете пресуди на пониските судови при повторно одлучување по изјавена жалба против првостепена пресуда доколку постојат услови и причини за укинување на таа пресуда дали тоа се смета за прво укинување или пак со фактот што првостепената пресуда била укината од Врховниот суд на РМ заедно со второстепената согласно чл.351 ст.3 од ЗПП, второстепениот суд ќе треба да закаже расправа и мериторно да одлучи по изјавената жалба.

Заклучок

При состојба кога првостепената пресуда е потврдена со пресуда на второстепениот суд а покасно по изјавена ревизија со решение на Врховниот суд на РМ се укинати двете пресуди на пониските судови при повторно одлучување по изјавената жалба против првостепена пресуда доколку постојат услови и причини за укинување на таа пресуда, пресудата може да се укине уште еднаш бидејќи тоа се смета за прво укинување.

5. Дали одредбата од чл.51 ст.8 од Законот за стечај повлекува одговорност за штета на органите на управување на должникот кои не поднеле навремен предлог за отварање на стечајна постапка во секој случај или штетата и одговорноста треба да се докажува?

Заклучок

Во спорови заведени согласно чл.51 ст.8 од Законот за стечај одговорноста на органот на управување на должникот не значи автоматски одговорност туку мора да се утврдуваат факти дали се исполнети условите за надомест на штета во сите елементи потребни да постои одговорност по основ на штета.

Доколку била отворена стечајна постапка после рокот предвиден од споменатиот член од Законот за стечај спорно станува прашањето што со веќе заведена парница од страна на доверителот.

(Заклучоци на Граѓанските оддели на четирите Апелациони судови Битола, Скопје, Штип и Гостивар одржана на 03.12.2010 год.)